

Lidt om Christen Dalsgaard.

Ved

E. og S. Konstantin-Hansen.

Christen Dalsgaard fødtes 30. Oktbr. 1824 paa Hovedgaarden Krabbesholm ved Skive som Søn af Hovedgaardsejer Jens Dalsgaard og Christiane f. Rasmussen. 1841 kom han paa Kunstakademiet, begyndte 1847 at udstille og vandt 1859 og 1861 den Neuhausenske Præmie, i 1862 blev han Tegnelærer ved Sorø Akademi og virkede i denne Gerning gennem 30 Aar til 1892. Han døde 7. Febr. 1907 i Sorø og hviler paa Sorø Kirkegaard. 1872 var han bleven Medlem af Kunstakademiet, og udnævntes ved sin Afsked fra Sorø Akademi til Professor. 1858 ægledede han Marie Hansen, Datter af By- og Herredsskriver Morten Hansen og Gustava f. Blom.

Wenner af Dalsgaards Kunst har sikkert været kedede af, at han tog imod Pladsen som Tegnelærer ved Sorø Akademi. Det gjorde dem ondt, at hans Evner og Kræfter skulde slides op i den utaknemlige Lærergerning overfor Drengene. Det var jo sikkert ogsaa økonomiske Betyrninger, som bevægede ham dertil. Men om saadan eller hvordan — Dalsgaard havde taget sit Parti og gennemførte det med vanlig Energi. Tegnetimerne er — eller var i gamle Dage — ikke meget ansete i Skolen, det var almindeligvis Spilopmagernes bedste Timer; men Dalsgaard var ikke længe om at skaffe sit Arbejde Agtelse, hans myndige Personlighed og hans opfindsomme Hjerne gav hans Undervisningstimer Vægt og Afveksling. Grundigt Arbejde forlangte han, og

intet kunde mere skurre i hans Øren end den gængse Mening blandt Publikum, at „Kunst“ er ikke Arbejde, at tegne og male skulde foregaa ved en Slags medfødt Hekseri, ikke være almindelig Arbejdes Love underkastet. Dalsgaard kunde baade harmes og more sig, naar han mødte den Slags Forestillinger. Kostelig kunde han fortælle f. Eks. om den fornærmede Fader, hvis Søn havde faaet en daarlig Karakter i Tegning; han vilde gerne spørge Professoren, om der maa-ske (foragtelig) skulde Hovede til at tegne? — Om der skulde Hovede til at tegne, — det var noget at spørge Dalsgaard om — nej, en Blyant var naturligvis nok, fem Fingre og Næsen mellem begge Øjne! Dalsgaard havde en ualmindelig aaben Sans for det komiske og Lune til Genfortælling. Det var en Nydelse at høre ham fortælle en morsom Oplevelse eller en gammel Historie, som han gjorde ny. Han kunde spænde Opmærksomheden til Ængstelse for omsider at rejse et Tordenvejr af Latter. Han kunde gøre det umulige troværdigt ved sin Uskyldsmine under Fremstillingen, indtil et Blink af de tindrende skælm-ske Øjne røbede Sammenhængen.

Dalsgaard syntes mig at være en ualmindelig smuk Mand. Det karakterfulde Ansigt med skarp-skaarne Træk kunde være strengt, ligesom hans Ord kunde falde hvast. Jeg hørte engang paa, at nogle Venner anbefalede ham en Kunstnerspire, som efter deres Udsagn skulde være meget begavet — men desværre manglede Energi. „Har han ingen Energi, saa bliver han *aldrig* Kunstner“, var det afgjorte Svar. Som Prøve paa hans fyndige Udtryksmaade kan anføres den Ytring, hvormed han afsluttede en Diskussion om det nationales Rolle i Kunsten; der var

i de Dage megen Tale om, hvorvidt Kunsten burde være „national“. Dalsgaard sagde: „Enten *er* der en Kunst, og saa er den national, eller ogsaa er der ingen — — og saa er den ikke national!“ Drille-vorn kunde han være, dog altid paa den godmodigste Maade, som da i det hele hans Væsen for det meste var indtagende mildt og elskværdigt. Børnernes Ven var han alle sine Dage.

Hvormeget vi saa ellers har at takke ham for, det smukke Billede af hans egen Personlighed, som han har efterladt os, er den allerstørste Tak værd.

Juni 1919.

Elise Konstantin-Hansen.

Christen Dalsgaards Kunst.

Enhver, der er noget betydelig som Kunstner, er paa sit Omraade altid noget enestaaende og i sin Art uovertræffeligt. Det gælder ikke blot om Kæmper som Michelangelo, Rafael og Rembrandt, men ogsaa om de mindre Stjerner paa Kunstens Himmel. De er alle Nr. Eter, hver paa sin Maade. Det, som gør Dalsgaard til en Nr. Et, er ikke noget flot, virtuosmæssigt i Penselføring og Farvevirkning eller i det hele det, man plejer at kalde det maleriske. Naar han ikke havde Naturen lige for sig, kunde han endog være ret ubehjælpssom, saa den, der ikke saa sig ret for, gerne kunde antage ham for